

SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. Fakss: 67830770. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2024. gada 7. martā

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kusiņš, tiesneses Jautrīte Briede un Anita Rodiņa,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 15/2024), kuru iesniedzis [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumu Nr. 309 “Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža” (turpmāk – Noteikumi Nr. 309) 13. punkta vārdkopu “kā arī koku ainavisko, dendroloģisko un ekoloģisko nozīmīgumu” (turpmāk – apstrīdētā norma), ciktāl tā attiecas uz kokiem privātīpašumā, kuriem valsts vai pašvaldība nav noteikusi aizsardzības statusu, par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 90. un 105. pantam un spēkā neesošu no pieņemšanas brīža.

2. Noteikumu Nr. 309 13. punkts noteic: “Pašvaldība izvērtē koku ciršanas atbilstību normatīvajiem aktiem par sugu un biotopu aizsardzību un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, kā arī koku ainavisko, dendroloģisko un ekoloģisko nozīmīgumu, koku nozīmi dabas daudzveidības saglabāšanā un antropogēnās negatīvās ietekmes samazināšanā uz virszemes ūdensobjektiem un koku atbilstību ēku ekspluatācijas un

cilvēku dzīves vietas un drošības apstākļiem un pieņem lēmumu par atļaujas izsniegšanu koku ciršanai ārpus meža vai par atteikumu izsniegt atļauju:

13.1. 20 darbdienu laikā – ja lēmuma pieņemšanai nepieciešami ekspertu vai institūciju atzinumi;

13.2. 10 darbdienu laikā – pārējos gadījumos.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punkts noteic, ka Satversmes tiesa izskata lietas par Ministru kabineta noteikumu atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām. Pieteikumā ir apstrīdēta Ministru kabineta noteikumu normas satversmība. Tādējādi pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka viņai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt no Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkta izriet prasība pieteikumā minēto uzskatu pamatot.

Atbilstoši Satversmes tiesas likumam personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē noteiktās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības*

izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu). Turklāt jāpastāv tiešai saiknei starp personas pamattiesību aizskārumu un pieteikumā apstrīdēto normu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2010. gada 18. februāra sprieduma lietā Nr. 2009-74-01 12. punktu*).

Pieteikumā ir ietverts lietas faktisko apstākļu izklāsts, citētas tiesību normas, kā arī norādīts Pieteikuma iesniedzēja viedoklis par pareizāko tiesisko risinājumu viņa situācijā. Pieteikuma iesniedzējs vēlas nozāgēt kokus viņam piederošā teritorijā, kas atrodas pilsētā. Attiecībā uz vairāku koku nozāgēšanu pašvaldība atteica izsniegt ciršanas atļauju. Pieteikuma iesniedzējs pašvaldības lēmumus ir pārsūdzējis administratīvajā tiesā, kur divās lietās tiesvedība ir noslēgusies viņam nelabvēlīgi. Savukārt lietā Nr. A420218421 Senātā ir pieņemta Pieteikuma iesniedzēja kasācijas sūdzība, un tiesvedība tajā vēl nav noslēgusies. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētā norma ir neskaidra un neatbilst Satversmes 90. pantam, jo viņš neesot varējis paredzēt iespējamus ierobežojumus koku ciršanai savā īpašumā. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētā norma nedrīkst tikt piemērota attiecībā uz privātpersonu stādījumiem, kuriem valsts vai pašvaldība nav noteikusi nekādu aizsardzības statusu. Tādējādi apstrīdētā norma nepamatoti ierobežojot arī viņa Satversmes 105. pantā ietvertās tiesības uz īpašumu.

Vērtējot tiesību normu skaidrību, Satversmes tiesa ir norādījusi: ja tiesību norma ļauj tās adresātam saprast un paredzēt viņam uzlikto pienākumu, bet tiesību normu piemērotājam – noskaidrot visus faktiskos un tiesiskos apstākļus, tad uzskatāms, ka šī norma ir pietiekami skaidra (*sk. Satversmes tiesas 2022. gada 27. oktobra sprieduma lietā Nr. 2021-31-0103 34. punktu*). No pieteikuma secināms, ka Pieteikuma iesniedzējam ir skaidrs, ka koku ciršanai viņam piederošajā īpašumā nepieciešams saņemt pašvaldības atļauju, kuras izsniegšana vai neizsniegšana tiek individuāli vērtēta atbilstoši noteiktiem kritērijiem. Kolēģija paskaidro, ka apstrīdētā norma noteic vienu no šādiem kritērijiem. Citiem vārdiem, koku ainaviskais, dendroloģiskais un ekoloģiskais nozīmīgums ir individuāli vērtējams jautājums katrā individuālā gadījumā, kad persona lūdz pašvaldībai izsniegt ciršanas atļauju. Jebkura tiesību norma, kas paredz kādu vērtējamu kritēriju, kas jāņem vērā lēmuma pieņemšanā, pati par sevi ir tāda, kas pieļauj dažādus tiesiskas situācijas risinājumus, kas nav noteikti paredzami. Tādēļ tas vien, ka Pieteikuma iesniedzējs nevarēja paredzēt, kāds viņa situācijā būs tiesību piemērotāja lēmums par koku ciršanu, nepamato Pieteikuma iesniedzēja Satversmes 90. pantā ietvērto pamattiesību aizskārumu.

No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēju neapmierina administratīvo lietu, kurās viņš bija pieteicējs, iznākums, un viņš vēlas panākt atšķirīgu, sevis sniegtajai tiesību normu interpretācijai atbilstošu tiesiskās situācijas risinājumu. Tomēr

Satversmes tiesa nepārvērtē tiesību normu interpretācijas un piemērošanas jautājumus (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2017. gada 17. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2017-01-01 11. punktu*). Pieteikuma iesniedzējs nav norādījis, kādā veidā kritērijs, kas tiek vērtēts lēmuma par ciršanas atļauju pieņemšanā, pats par sevi aizskar viņa tiesības uz īpašumu. Tādējādi pieteikumā nav pamatots, kādā veidā tieši apstrīdētā norma, nevis tiesu nolēmumi ar tajos ietverto tiesību normu interpretāciju rada Pieteikuma iesniedzējam Satversmes 105. pantā ietverto tiesību aizskārumu.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 15/2024).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Gunārs Kusiņš